

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
μελών του Συλλόγου Δ.Π.
που εγκρίθηκαν κατά το Ακαδημαϊκό έτος 1989-1990

Κατερίνα Αναστασίου-Αλεξοπούλου (Τομέας Αρχαιολογίας και
Ιστορίας της Τέχνης). Η Συστάδα Τάφων του Γυμνασίου και η
Μυκηναϊκή Σαλαμίνα

Αντικείμενο της εργασίας αυτής είναι η σπουδή της μυκηναϊκής Σαλαμίνας, με στόχο, μέσα από τη μελέτη και παρουσίαση των ευρημάτων από τη συστάδα τάφων του Γυμνασίου, καθώς και από τις υπόλοιπες μυκηναϊκές θέσεις, (αποκλειστικά νεκροταφεία ή μεμονωμένους τάφους), την εικόνα της διαδοχής των περιόδων στη μυκηναϊκή Σαλαμίνα και την ένταξη του νησιού στο χώρο της μυκηναϊκής Αττικής και της μυκηναϊκής Ελλάδας γενικότερα.

Η εργασία διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια.

Στο πρώτο, εισαγωγικό, εξετάζεται το φυσικό περιβάλλον του νησιού, επιχειρείται, με βάση τις τελευταίες γεωλογικές μελέτες, σύνθεση γεωγραφικών - γεωμορφολογικών στοιχείων του, επισημαίνονται οι προϊστορικές θέσεις και γίνεται αναδρομή στο ιστορικό των ανασκαφών τους.

Το δεύτερο κεφάλαιο, περιγραφικό, περιλαμβάνει, κατά περιοχές και νεκροταφεία, περιγραφή του κάθε τάφου, κατάλογο των ευρημάτων και χρονολόγηση από τη μορφολογική ανάλυση της κεραμικής του, ώστε να είναι ευκολότερη η ένταξή του στο ευρύτερο σύνολο, στο οποίο ανήκει.

Το τρίτο κεφάλαιο, συστηματικό, αναφέρεται στα ευρήματα, χωρισμένα σε κατηγορίες. Εξετάζει την ταφική αρχιτεκτονική, τα ταφικά έθιμα, την κεραμική κατά τύπους, σχήματα και διακόσμηση, καθώς και τα υπόλοιπα κινητά ευρήματα, κατά είδη και τύπους.

Στο τέταρτο τέλος κεφάλαιο επιχειρείται μια συνολική σύνθεση των δεδομένων.

Η Σαλαμίνα πρέπει να κατοικήθηκε από την πρωτοελλαδική τουλάχιστον περίοδο. Οι ενδείξεις όμως για την περίοδο αυτή, όπως και για την επόμενη, τη μεσοελλαδική, είναι πολύ περιορισμένες.

Από τη μυκηναϊκή αντίθετα περίοδο υπάρχει πληθώρα ευρημάτων από τέσσερες περιοχές στα Β προς Ν: την περιοχή του Ναυστάθμου, την περιοχή της σημερινής πρωτεύουσας Σαλαμίνας, την περιοχή των Αμπελακίων και την περιοχή της ΝΑ ακτής.

Αποδεικνύεται ότι το νησί είχε μπει στη σφαίρα επιρροής της μυκηναϊκής τέχνης ήδη από την ΥΕΙΙΑ περίοδο και ότι στη διάρκεια των επόμενων μέχρι και την υπομυκηναϊκή περίοδο οι κάτοικοί του, τολμηροί ναυτικοί και έμποροι, είχαν αναπτύξει σχέσεις με την Αργολίδα, την Αττική, τη Βοιωτία, την Αίγινα, αλλά και με περιοχές περισσότερο απομακρυσμένες, όπως η Δωδεκάνησος, η Κρήτη και η Κύπρος στο Αιγαίο και η Κεφαλλονιά στο Ιόνιο, μένοντας παράλληλα πιστοί — τουλάχιστον ως τις αρχές του 14ου π.Χ. αιώνα — στις παραδοσιακές μορφές και τις τεχνικές της μεσοελλαδικής εποχής.

Αποδεικνύεται επίσης ότι η περιοχή της σημερινής πρωτεύουσας ήταν η πιο σημαντική του νησιού στη μυκηναϊκή περίοδο και ότι στη διάρκεια της ΥΕΙΙΙΓ είχε εξέχουσα θέση στην Αττική, αλλά και το μυκηναϊκό κόσμο γενικότερα και αυτό βρίσκεται σε συμφωνία με την εξέχουσα θέση του Αίαντα του Τελαμώνιου στην Ιλιάδα και με το γεγονός ότι στο «Νηών Κατάλογο», η Σαλαμίνα εμφανίζεται ως ανεξάρτητο βασίλειο.